

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

57. Tertium, quod illi post initium fidei veram Christi gratiam actualem agnoverint; hi nullam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

Ne; enim alicui operi curationis eorum annumerandum putant, exterrita & supplicia volumine, unumquemque eorum velle sanari. Nepe ex egritudine corpore; similitudine fallebatur, in qua velle sanari no est opus vel pars ulla sanitatis,

NOTA LVI.

Secundum, quod illi initium salutis; hi totam sue potestati vendicent.

EX quibus alia dissimilitudo aut similitudo proficiscitur. Massilienses enim per istam fidei revocationem ad arbitrium suum, iniuriam etiam salutis divinae constitutioni extorquebantur, ut ita fractis istis fatalibus tabulis non dependeret ab incerto voluntatis Dei, sed ab humana libertate. Quod notat Prosper in Epistola ad Augustinum, in quo finem erroris eorum fuisse tradit, ut *salutem ex eo qui saluatur non ex eo credendum sit stare, qui saluat.* Et rursum: *Quod per hoc principium salutis in homine collocatur; quod divina voluntati humana preceat.* Et alibi notat Massilienses haurire voluntate salutem

Ex fonte volendi.

Nam per istud auxilij genus, sine quo non fit alio, tota fari, torporis, mororis, desperationisque scena disparet, atque ita expeditus & sui juris, homo constituitur, ac si nulla prorsus gratia indigeret, & sola nudaque voluntatis potestate operaretur salutem suam, ita ut ex fonte volendi, gratia illa polita, omne discrimen salutis & perditionis oriatur.

Recentiores non contenti salutis initium sue potestati fracto fato, vindicasse, totam perfectamque salutem ad se revocant, quia nihil amplius ex Deo se habere profitentur, quam sufficientissimam potestatem, per quam possint credere, operari, & perseverare, si velint. Cum autem non sit *consuetudo*, quod perspicaciter observavit Augustinus, ut qui potest venire ad Christum etiam veniat, nisi id voluerit atque fecerit, ipsum velle & facere, sine quo nemo adultus salvus erit, abunde ab ipsa humana voluntate peti debet. Hoc ergo in omnibus operibus sibi ipsis tribuendo, salutem universam sibi tribuunt, & vere suspendunt atque hauriunt *ex fonte volendi*; adversus Apostolum, qui non ait, ut idem Augustinus notat, *quid autem potes habere, quod non accepisti, ut possis habere: sed ait, quid habes, quod non accepisti.* De quibus fufius alibi dicta consule.

Cur autem Recentiores universam salutem sibi per istum gratia sufficientis modum tribuere voluerint, causa perspicacibus satis perspicua est. Nam nisi & opera & ipsa perseverantia tota in hominis potestate & libertate statueretur, difficulter larve ille veteres resuscitaret, de fato ac desperatione, fugabuntur. Tali autem gratia quibuslibet operibus perficiendis a primo usque ad ultimum concessa, totum humana salutis mysterium ultimum ad cardinem libertate voluntatis revocatur, & in eo vertitur; atque ita uno statu omnes ille chimeram de fato, ac desperatione dissipantur. Nihil enim de operibus statuitur cum ista gratia, nisi quod quisque ipse facturus ante praevidetur: nihil de salute

vel perditione, nisi cum ipsa voluntas gratiam arripuisse vel neglexisse cernitur. Unde proponens argumentum sibi Lessius, quod fatalitatem illam supponere, & desperationem afferre videbatur: *In nostra, inquit, sententia difficultatem non habet. Dicitur enim, te quidem esse predestinatum, si es iustus, non tamen completi, nisi supposita praevidentia tua perseverantia: quia praevidentia cum a tua perseverantia obiective pendeat, & perseverantia a tua diligentia divino auxilio adiuta (sine quo non videlicet) conandum tibi omni ope, omnes vires naturae & gratia intendenda, ut perseverantiam praestet &c. Sane nihil est quod hominem magis ad sedulitatem, sollicitudinem, studiumque virtutis, & ad vincendam frangendamque pravam naturae cupiditatem, quam hanc praevidentiam ratio incitare possit. Et infra de singulis operibus: Ter predestinationem non sunt decreta singula opera bona absoluto decreto ante praevidentiam nostram cooperationis: quod saepius repetit, & simul exponit illud auxilium esse tale, sine quo non possumus ad bonum opus cooperari.* Itaque fatuum est de fato urgente cavillari, cum unusquisque sibi fabricet fatum suum; & stultitiam plenum desperare, ubi spes sibi quisque iuxta Poeticam sententiam factus est, ut tantum ferat, quantum diligentiae contulerit. Hoc igitur ut efficerent Recentiores, palam ad arbitrium voluntatis liberum opera cuncta revocarunt: quod Massilienses cum non auderent; solum motum fidei, & in fide perseverantiam suspenderunt a voluntate sua: sed indirecte hoc ipsum consecuti sunt. Nam quemadmodum fide a se ipsis inchoata, gratiam, quam fide merebantur, de caelo in terram devocabant; ita perseverantiam in eadem fide sibi tribuendo, donorum omnium perseverantiam & mercedem eorum vitam aeternam, ab humana voluntate religabant. De quibus vide loco citato.

NOTA LVII.

Tertium, quod illi post initium fidei veram Christi gratiam actualem agnoverint; hi nullam.

SED unus adhuc aut alter articulus est, in quo magno opere a Massiliensibus discrepan. Hi enim Catholicae fidei regulam, & Celestini Papae declarationem perterriti, quibus aperte definitur, opera bona esse munera Dei, quae per inspirationem flagrantissimae gratiae donando, in & cum libero arbitrio operatur, aperte veram gratiam post fidem, omniaque opera nostra bona Dei dona esse confessi sunt; quemadmodum nos alibi late asseruimus, & ex toto lib. quem de dono perseverantiae scripsit Augustinus, perspicuum est. Quod etiam Prosper & Hilarus non semel testantur; ut quando eos profiteri dicunt, quod fides deinceps per Dei gratiam iuvanda sit: item quod eis sit vita aeterna, qui Deo sponte crediderint, & auxilium gratiae merito credulitatis acceperint. Rursum Hilarus Ceterum ad nullam opus vel incipiendum notum perferendum, quemquam sibi sufficere posse consentiunt. Quae saepe & plurimis modis in illis Epistolae repetuntur. Unde Augustinus, exserte testatur, quod solum initium fidei & usque in finem perseverantiam in nostra

2. off. lib. de praesert. sect. 6 in 79d

ibid. u. 89.

Vide lib. 8. de harefi Pelag. c. 19. 1010.

Prosp. in Ep. ad Aug.

Hilar. in Epist.

Aug. lib. de no. per. in nostra c. 17.

Carm. de in- Gen. 1. 6.

lib. de grat. Cumpre. 14.

Lib. de pre- det. Sanct. c. 5. lib. 8 de ha- res. Pelag. c. 11.

in nostra consistuerent potestate, & Dei dona esse non putarent, neque ad hac habenda atque retinenda Deum operari nostras cogitationes & voluntates: cetera vero ipsum dare concederent, cum ab illo impetrantur credentis fide. Si cetera dona à Deo dari concedebant, ergò catenus veram & Christianam gratiam agnoscebant.

Recentiores nec isti veraci rectæq; confessioni Massiliensium volunt acquiescere. Nam quemadmodum in ipso initio fidei nullum gratiæ Christi relinquunt locum, qua videlicet non solum posse credere, sed ipsum credere voluntati inspiretur ac detur; ita eandem gratiam ab omnibus operibus bonis remouent, quæ solâ hominis libertate se quò voluerit siccante, quamvis non sine adjuutorio gratiæ sine qua non, exhiberi ab homine, non à Deo donari putant. Qua de re si sententia & censura S. Augustini peteretur, opinionem illam non ad Massiliensium sed fortè ad Pelagianorum placita relegaret. Nam aduersus Massilienses disputans ita loquitur: *Hæc ergo Dei dona sunt, id est, ut de alijs taceam, sapientia & continentia, hoc est, sapienter & continenter vivere. Acquiscent & isti Massilienses: Neq; enim Pelagiani sunt, ut aduersus istam perspicuam veritatem, dura & hæretica peruersitate contendant. Quo perspicue significat, quod si opera pari modo ac fidem suæ potestati arrogassent, ac sua esse credidissent, perfectè futuros fuisse Pelagianæ hæresis reos. Cùm igitur fidem non aliter suæ potestati arrogarent, quàm statuendo, se sua libera voluntate quò voluerit se siccante cum gratia Adami, seu cum auxilio potentiâ sine quo non, vocanti Deo posse credere, perfectè simili modo suæ libertati opera vendicare, & sua putare secundum Aug. Pelagianum facit. Mirabuntur istam cõsequentiã Recentiores. Sed si tranquillè perpendere dignentur, non minus esse humanæ libertatis officium, auro & unionibus, quàm ferro ac terreis glebis uti; stylo argenteo, quàm æreo characteres pingere; habitu bono quàm vitioso agere: Deo eos illustrante forsã intelligent, etiam gratia ista sufficiente, seu adjuutorio sine quo non ad operandum vel credendum uti, non minus nostrum esse & humanæ libertatis officium, quàm si motibus naturalibus sive ad bonum sive ad malum nostra voluntate utrolibet se siccante uteremur; atque idè impossibile esse, ut opera aut fides quæ sic fiunt, sint specialia dona gratiæ Dei. Non enim donantur illa per adjuutorium quo possunt, si volueris, fieri; sed per id, quo reipsa fiunt. Hoc autem non talis gratia donat voluntati, sed vice versa, voluntas tali gratiæ, licet neutra absq; altera operetur. Ex quo fit, ut perinde ac si nulla gratia sufficiens aut congrua cum voluntate concurreret, ad liberum arbitrium referenda, & perinde quoque (argumentando, non censendo loquor) juxta S. August. Pelagio Recentiorum opinio accensenda videatur. Vera enim gratia Christi medicinalis fractæ libertati coactis impertita, cujus solius confessio Pelagianismum excludit, longè altèrius rationis est; nec ullius alterius gratiæ*

Ibid.

Vide l. 2. de
grat. Christi
Saly. lasim.

quantumcunque magnæ & plausibilis conjunctio cum voluntate, uti vires perditas reddere, ita Pelagianismi invidiam aut reatum diminuerit aut abslegere potest. Pelagius enim ab Augustino & Patribus redargutus fuit, quòd gratiam, quæ propriè Christi est, negando tolleret, & per hoc aduentum & crucem ejus evacuaret. Vnde gratiam, ad cujus confessionem urgebatur, vocabant, ^a gratiam qua Christianissimus; ^b gratiam Salvatoris; ^c gratiam Christianam; ^d gratiam Christi; ^e gratiam qua revelata est per passionem & resurrectionem Christi; ^f gratiam qua per incarnationem unigeniti donata est; deniq; ^g gratiam Dei per Iesum Christum, quam ex Apostolo ad Romanos didicerant, hiberate nos à corpore mortis huius, hoc est, à vitijs & passionibus corporis mortis huius. Hæc autem gratia non est gratia illa sufficiens, qua etiam primus homo & Angeli indigerunt, quando in primæ illius dignitatis præstantia creabantur: sed est gratia medicinalis, qua à vulneribus libero arbitrio inflicis per Salvatorem sanamur & liberamur. Quæ gratia tantum proportionem differt ab illa sufficiente, quantum morbus ab ægitudine. Itaque nullius gratiæ sive concursus Dei, sive gratiæ habitualis, sive sufficientis & congruæ, sive sine qua non, sive cuiuscunque alterius confessione se quisquã ab errore Pelagiano liberare potest, nisi illam gratiam cõfiteatur ad singulos actus necessariam, quæ nec Adamo, nec Angelis tanquam sanis data est; sed quæ hominum lapsorum arbitrio tanquam ægro, & sub peccati, hoc est sub concupiscentiæ dominatione captivo ac seruo, sanando, redimendo, liberando per crucem & mortem Iesu Christi Salvatoris revelata atq; donata est. Hæc non est sufficiens, non congrua, sine qua non, non concursus Dei, non habitus, sed illa tantum, qua depresso sub concupiscentiæ dominatu arbitrio fit ac datur actio. De hac sola Aug. & Patres disputant; hanc Augustinus explicuit; hanc gratiæ sine qua non opposuit: Hanc qui non admittit, etsi omnes alias fateatur, non Semi-Pelagiano, sed perfectò Pelagiano errore, si Augustini principijs credimus, detinetur. Omnium enim reliquarum gratiarum confessio, quod ad præsentis controversiæ cardinem spectat, perinde est, atque si nullam omninò fateretur.

a Patres
Carth. in
Ep. ad Innoc.
cent.
b Patres
Conc. Milev
ad Innoc.
c Ibid.
d Ibid.
e Epist. 95.
ad Innocent.
f Ibid.
g Patres
Conc. Carth.
h Rom. 7.

NOTA LVIII.

Quartum, illi intelligunt veram Christi gratiam cum libertate consistere; hi nequaquam.

Quemadmodum igitur in veræ medicinalis gratiæ confessione presbyteri Massilienses nostros recentiores longè superant: ita eos in adjuutorij istius verè Christiani intelligentiæ